

हरियाणाविद्यालयशिक्षाबोर्ड

पाठ्यक्रमस्य अध्यायानुसारम् अङ्कानां विभाजनम् (2026-27)

कक्षा – उत्तरमध्यमासहवरिष्ठमाध्यमिकपरीक्षाविषयः- संस्कृतव्याकरण

पेपर02कोड -1206

- 1- सम्पूर्णपाठ्यक्रमस्य आधारे एका वार्षिकी परीक्षा भविष्यति।
- 2- वार्षिकी परीक्षा 80 अङ्कानां भविष्यति एवञ्च आन्तरिक मूल्याङ्कनां 20 अङ्कानां भविष्यति।
- 3- आन्तरिक मूल्याङ्कनस्य कृते निम्नानुसारम् आवधिक मूल्यांकन भविष्यति-
 - 1) **6 अङ्कानां कृते** - 3 सैट (SAT)
परीक्षणम् आयोजनं भविष्यति। तासु परीक्षासु अन्तिमान्तरिक मूल्याङ्कने 06 अङ्कानां भाराङ्को भविष्यति।
 - 2) **2 अङ्कयोः कृते** - एका अर्धवार्षिकी परीक्षा भविष्यति। यस्याः अन्तिमान्तरिक मूल्याङ्कने 02 अङ्कयोः भाराङ्को भविष्यति।
 - 3) **2 अङ्कयोः कृते** -
शिक्षकाः कक्षाकक्षयोः सहभागितायाः कृते मूल्यांकने करिष्यन्ति एवञ्च अधिकतमद्वौ अंकौ अन्तिमान्तरिक मूल्याङ्कने दास्यन्ति।
 - 4) **5 अङ्कानां कृते** - छात्राः परियोजनाकार्यं करिष्यन्ति। यस्य अन्तिमान्तरिक मूल्याङ्कने 05 अङ्कानां भाराङ्को भविष्यति।
 - 5) **5 अङ्कानां कृते** - छात्राणाम् उपस्थितेः अनुसारेण अधिकतमाः 05 अंकाः प्रदीयन्ते :-

75% तः	80% पर्यन्तम् = 01 अङ्काः
80% तः उपरि	85% पर्यन्तम् = 02 अङ्कौ
85% तः उपरि	90% पर्यन्तम् = 03 अङ्का
90% तः उपरि	95% पर्यन्तम् = 04 अङ्का
95% तः उपरि	= 05 अङ्का

पाठ्यक्रमस्यसंरचना (2026-27)

कक्षा - उत्तरमध्यमासहवरिष्ठमाध्यमिकपरीक्षाविषय:- संस्कृतव्याकरणपेपर 02

कोड - 1206

क्रमसंख्या	आकलनबिन्दव	अंकाः
1	खण्ड (क) अनुवादचन्द्रिका • धातुरूपप्रकरण - धातुरूप	24
2	खण्ड (ख) अनुवादचन्द्रिका • शब्दरूपप्रकरण - शब्दरूप	20
3	खण्ड (ग) अनुवादचन्द्रिका • कारकप्रकरण	20
4	खंड (घ) बहुविकल्पीयप्रश्न • सामान्य अनुवादवाक्य	16
		योगः 80
		आन्तरिकमुल्यांकनम 20
		सम्पूर्णाङ्का 100

अनुवादचन्द्रिका :-

विषय प्रवेश -

धातु रूप ज्ञानम् शब्द रूप ज्ञानम् विभक्ति ज्ञानम् सर्वनाम शब्द ज्ञानम् वाक्य रचना अनुवाद ज्ञानम् शब्द उच्चारण ज्ञानम् , विशेषण संख्या वाचक शब्द ज्ञानम् क्रय वाचक ज्ञानम् क्रिया ज्ञानम् कर्त्ता ज्ञानम् कर्म ज्ञानम् उपसर्गानां ज्ञानम् कर्तृ वाचक ज्ञानम् भाव वाचक ज्ञानम् कर्म वाचक ज्ञानम् वाक्य रचना ज्ञानम् समास ज्ञानम् संस्कृत व्यवहारिक शब्द ज्ञानम् लिंग ज्ञानम् शुद्धा शुद्धि विवेक ज्ञानम् इत्यादि ज्ञानम् अनुवाद चन्द्रिका कथयते।

मासिक पाठ्यक्रमस्य शिक्षण-योजना (2026-27)

कक्षा - उत्तरमध्यमासहवरिष्ठमाध्यमिकपरीक्षाविषय:- संस्कृतव्याकरणपेपर 02

कोड - 1206

मास	पाठ्यपुस्तकस्यनाम	पाठ्यबिन्दवः	शिक्षणस्यकालांशाः	पुनरावृत्तेकालांशाः
अप्रैल	अनुवादचन्द्रिका	अजन्तपुल्लिंगशब्दरूप - रामहरिसखागुरुपितृ	4	2
मई	अनुवादचन्द्रिका	अजन्तस्त्रीलिंगशब्दरूप-रमा, धेनू, मातृ, गौरी	5	3
जून	*****	ग्रीष्मकालीनअवकाश	*****	*****
जुलाई	अनुवादचन्द्रिका	अजन्तनपुंसकलिंगशब्दरूप - ज्ञान, वारि, फल, गृह	6	3
अगस्त	अनुवादचन्द्रिका	अजन्तसर्वनामशब्दरूप-युष्मद्, तद् अस्मद्	5	3
सितम्बर	अनुवादचन्द्रिका	धातुरूपपांचलकारोमें - भू, गम, पठ, वद, हन, दृश, पा, याच	6	4
अक्टूबर	अनुवादचन्द्रिका	हिंदीवाक्योंकासंस्कृतमेंअनुवाद	5	3
नवम्बर	अनुवादचन्द्रिका	संस्कृतवाक्योंकाहिंदीमेंअनुवाद	5	3
दिसम्बर	अनुवादचन्द्रिका	कारकप्रकरण	4	2
जनवरी	अनुवादचन्द्रिका	कारकप्रकरण	4	2
फरवरी	अनुवादचन्द्रिका	पुनरावृत्ति	*****	*****
मार्च	अनुवादचन्द्रिका	परीक्षाएवंमुल्यांकन	*****	*****

निर्धारितपुस्तकानि-

1- अनुवादचन्द्रिका

प्रश्नपत्रस्यप्रारूपम् (2026-27)

कक्षा - उत्तरमध्यमासहवरिष्ठमाध्यमिकपरीक्षाविषय:- संस्कृतव्याकरणपेपर 02

कोड - 1206

प्रश्नानांप्रकारः	अंकाः	संख्या	विवरणम्	पूर्णांकाः
बहुविकल्पीयप्रश्नाः	1	16	16 बहुविकल्पीयप्रश्नाः	16
अतिलघुउत्तरीयप्रश्नाः	2	10	कारकप्रकरण	20
लघुउत्तरीयप्रश्नाः	4	5	शब्दरूपप्रकरण	20
निबन्धात्मकप्रश्नाः	6	4	धातुरूपप्रकरण	24
योगः		35		80